

UKRAINA: VENEMAA IMPERIALISMI LUKUKIVI

Ilma Ukrainata ei suuda Venemaa oma imperialistlikku ambitsiooni koos hoida.

Kõige rohkem häirib Venemaad edu, mida Ukraina on saavutanud rahvusliku identiteedi kujundamisel.

Venemaa külgetõmbejõud on selgelt vähenenud ja sellest tehakse Kremli järelalus, et riigi julgeolek on ohus.

2021. aasta jooksul tegi Venemaa juhtkond mitme avalduse ja artikli abil selgeks, et ta ei lepi Ukraina sise- ja välispoliitilise kursiga. Venemaa strateegidele hakkab selgeks saama, et pelgalt konfliktide manipuleerimise kaudu oma naaberriikides ei ole võimalik neid pöörata integratsioonile Venemaaga. Ainuüksi 2020. aastal muidu stabiilsena tundunud Valgevene vapustuste põhjal järelalusi Kremli, et nende eeskuju ja mudel ei tööta, olgu sidemed või ahelad riikide vahel kuitahes kindlad. Rahutused Kasahstanis 2022. aasta alguses löid Venemaa integratsioonimalli veel ühe mõra. Nii Valgevene kui ka Kasahstani stabiliseerimiseks tuli Venemaal appi võtta relvajõud. Kasahstani sisekonflikti rahustati Kollektiivse Julgeoleku Lepingu Organisatsiooni (KJLO) relvajõudude saatmisega sinna. Valgevene rahva protestide mahasurumiseks pani Venemaa oma sõjalise kontingendi valmis, kuid Aljaksandr Lukašenka, kartes oma autoriteedi vähenemise pärast, lämmatas protestid peamiselt oma jõuaparaadi brutaalset vägivallaga.

Ukraina juhtkonnal on õnnestunud oma riigis oluliselt kärpida Venemaa mõjukuse kandepinda.

Jätkuv agressioon Ukraina vastu ei ole aga toonud Venemaa juhtkonnale soovitud tulemust. Ukraina läänesuunalist integratsiooni ei ole õnnestunud peatada. 2021. aastal õnnestus Ukrainal oma riikluse ja suveräänsuse kindlustamiseks teha suuri samme, mis häirisid Kremli ja löid tõenäoliselt arusaama, et Ukraina kursimuutusele pandud lootused hakkavad tuhmuma.

Vaatamata juba kaheksa aastat kestvale Venemaa okupatsioonile Krimmis, lõi Ukraina 23.08.2021 rahvusvahelise Krimmi Platvormi, mis ei lase Krimmi ebaseaduslikku liitmist Venemaaga unustusse vajuda. Ehkki Venemaa tegi ägedat mõjutustööd Krimmi Platvormi vastu, oli 46 riigi liitumine sellega Venemaale valus löök ning vähemalt osale Krimmi Platvormiga liitunud riikidest olid Venemaal varuks karistusmeetmed.

Ukraina juhtkonnal on õnnestunud oma riigis oluliselt kärpida Venemaa poliitilise ja majandusliku mõjukuse kandepinda. Venemaa sekkub Ukraina sisepoliitikasse pidevalt ja avalikult, kuid mitme mõjuisiku tegevuse ja nende majanduslike hoobade piiramine on viinud selleni, et Venemaa ei saa enam kindel olla, et tal vajaduse korral on Ukrainas piisavalt kollaborante, keda aktiveerides on võimalik Ukrainas muutusi esile kutsuda.

Kuid Venemaa kui vähemalt Euraasia suurjõu veenvuse seisukohalt on Ukraina otsustava tähtsusega. Ukraina on lukukivi, milleta Venemaa ei suuda oma imperialistlikku ambitsiooni koos hoida.

Kuna senised survemeetmed ei ole soovitud tulemust andnud, on president Putin Ukraina kirbule võtnud.

Allikas: Alexey Nikolsky / AFP

12.07.2021 ilmunud artiklis „Venelaste ja ukrainlaste ajaloolisest ühtsusest“ selgitas Venemaa president Vladimir Putin avameelselt oma loogikat järgides, miks Venemaa ei tohi ukrainlastele, aga ilmselt ka mitmele teisele rahvale võimaldada nende endi valikuid ja arenguteed. Kõige rohkem häirib Venemaa presidenti edu, mida Ukraina on saavutanud rahvusliku identiteedi kujundamisel. President Putin näeb seda sunni- viisilise identiteedi muutmisena, aga unustab seejuures, mida kõike on Venemaa Ukrainale teinud, et seesugune rahvuslik konsolideerumine aset leiaks.

Vladimir Putin kavatses Ukraina peatamiseks rakendada veel äärmuslikumaid ja kogu Euroopa julgeolekule ohtlikke meetodeid.

Harvanähtava otsekohesusega tunnistas Venemaa president, et „vägi- valdne assimilatsioon“ ja Venemaa vastu „agressiivselt häälestatud“ Ukraina riigi kujunemine on tagajärgedelt võrreldav Venemaa vastu massihävituselva kasutamisega. Putini sõnul võib sellise ukrainlaste ja venelaste lõhenemise tõttu vene rahvas väheneda sadade tuhandete, kui mitte miljonite võrra. Sellise järelduse peale ei tule imestada, et Venemaa juhtkond kavatses Ukraina peatamiseks rakendada veel äärmuslikumaid ja kogu Euroopa julgeolekule ohtlikke meetodeid.

Kui 2021. aasta kevadel pälvis Venemaa vägede koondamisega Ukraina piiri äärde USA tähelepanu ja saavutas tippkohtumise, siis nüüd on lattu seatud palju kõrgemale. Väljakutse on esitatud kogu Euroopa julgeolekule ja selle kinnituseks koondatakse Ukraina piiri äärde enneolematu relvajõudude kontingent. Ukrainat sõjalise alistamisega ähvardades tahab Venemaa sundida vabu demokraatlikke riike tunnustama Venemaa arusaama julgeolekukorraldusest Euroopas. Kui Venemaa selle ähvardusega edu saavutab, siis ei takista teda miski kasutamast sellist taktikat ka edaspidi.

Välisluureameti hinnangul on nii Venemaa ähvardusel kui ka võimalikul rünnakul pikaajaline mõju Euroopa julgeolekule. Rünnaku korral suureneb intsidentide ja vale- arvestuste võimalus regioonis laiemalt. Juhul, kui Venemaa ähvardamisega edu saavutab, siis tuleb arvestada võimalusega julgeolekukorralduse muutumiseks nii- võrd, et see võimaldab Venemaal esitada veel kaugemale ulatuvaid nõudmisi oma eesmärkide saavutamiseks.